

# Specjalne potrzeby edukacyjne - niepełnosprawność słuchowa - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                                            |
|---------------------|------------------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Specjalne potrzeby edukacyjne - niepełnosprawność słuchowa |
| Kod przedmiotu      | 05.6-WP-PSEW-SPNS                                          |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a>                   |
| Kierunek            | Pedagogika specjalna - edukacja włączająca                 |
| Profil              | ogólnoakademicki                                           |
| Rodzaj studiów      | podyplomowe                                                |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2021/2022                                   |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                     |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 2                                                                   |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 1                                                                   |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                         |
| Język nauczania                 | polski                                                              |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Katarzyna Kochan</li></ul> |

| Formy zajęć |                                            |                                           |                                               |                                              |                     |
|-------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze<br>(stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu<br>(stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze<br>(niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu<br>(niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | -                                          | -                                         | 10<br>(w tym jako e-learning)                 | 0,67<br>(w tym jako e-learning)              | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, perspektywami edukacyjnymi i rehabilitacyjnymi. Zapoznanie z terminologią surdopedagogiczną. Zapoznanie z czynnikami warunkującymi kształtowanie i rozwój mowy dziecka z uszkodzonym narządem słuchu. Uwrażliwienie na ograniczenia i specyfikę pracy edukacyjnej osób z uszkodzonym narządem słuchu.

## Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza dotycząca dziecka z niepełnosprawnością i jego możliwości. Umiejętność współpracy z osobami z niepełnosprawnością.

## Zakres tematyczny

Wykłady

1. Surdopedagogika – pojęcie, klasyfikacja, etiologia.
2. Psychospołeczne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością narządu słuchu.
3. Edukacja i rehabilitacja dzieci z niepełnosprawnym narządem słuchu.
4. Specyfika rozwoju psychoruchowego dziecka z uszkodzonym narządem słuchu.
5. Najnowsze ustalenia dotyczące terminologii stosowanych w przypadku zaburzeń słuchu.
6. Edukacja dzieci z niepełnosprawnością narządu słuchu w szkolnictwie specjalnym, integracyjnym, włączającym.
7. Potrzeby edukacyjne dziecka z uszkodzonym narządem słuchu w zależności od stopnia ubytku słuchu.
8. Założenie organizacyjne klasy integracyjnej.
9. Sposoby organizacji pomocy, skierowanej do ucznia z uszkodzonym narządem słuchu w szkole masowej.

## Metody kształcenia

Wykład konwencjonalny, wykład z pokazem, wykład konwersatoryjny, dyskusja.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu | Symbole efektów | Metody weryfikacji | Forma zajęć |
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Symbole efektów          | Metody weryfikacji                                       | Forma zajęć |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------|-------------|
| Student zna i rozumie: C.3.W1. podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowanych społecznie lub uzdolnionych; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie; systemy kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i innych państwach; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych; C.3.W2. zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogikę, tyflopedagogikę, edukację i rehabilitację osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę korekcyjną (terapię pedagogiczną), pedagogikę leczniczo-terapeutyczną; C.3.W3. regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zasady orzekania w tym zakresie; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej; aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów; C.3.W4. specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej: zasady, metody i formy opieki oraz wychowania; zasady działalności placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów związanych z ich funkcjonowaniem; zagadnienia poradnictwa edukacyjno-zawodowego, opieki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej i seksualnej; C.3.W5. sytuację rodziny dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne; uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; możliwości wspierania funkcjonowania dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie; zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami. | • <a href="#">EW_W02</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• dyskusja<br>• kolokwium | • Wykład    |
| Student potrafi: C.3.U1. identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu; C.3.U2. dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne; C.3.U3. poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; C.3.U4. wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka lub ucznia i stylu radzenia sobie rodziców lub opiekunów z tymi zaburzeniami; C.3.U5. rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny; C.3.U6. zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | • <a href="#">EW_U02</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• dyskusja<br>• kolokwium | • Wykład    |
| student jest gotów do: C.3.K1. organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa; C.3.K2. przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; C.3.K3. ciągłego dokształcania zawodowego; C.3.K4. przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | • <a href="#">EW_K01</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• dyskusja                | • Wykład    |

## Warunki zaliczenia

Wykład:

Kolokwium z treści wykładów oraz aktywność na zajęciach.

Ocena końcowa: ocena z kolokwium z możliwością podwyższenia o 0,5 stopnia za aktywność na zajęciach.

## Literatura podstawowa

1. Cieszyńska J., *Nauka czytania krok po kroku*, Kraków 2001.
2. Cieszyńska J., *Od słowa przeczytanego do wypowiedzianego*, Kraków 2001.
3. Emiluta-Roza D., *Wymowa dzieci niedosłyszących*, [w:] *Głuchota a język*, red. S. Grabias, Lublin 1994.
4. Gałkowski T., *Zaburzenia słuchu*, [w:] *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, red. T. Gałkowski, Z. Tarkowski, T. Zalewski, Lublin 1993.
5. Krakowiak K., *Fonogesty – gesty wspomagające odczytanie wypowiedzi z ust: poradnik dla logopedów, nauczycieli i rodziców dzieci niesłyszących*, Lublin 1986.
6. *Moje dziecko nie słyszy: materiały dla rodziców dzieci z wadą słuchu*, red. J. Kobosko, Warszawa 1999.
7. Szczepankowski B., *Niesłyszący, Głusi, Głuchoniemi: wyrównywanie szans*, Warszawa 1999. Trychomiuk A., *Wymowa dzieci niesłyszących*, Lublin 2008.

## Literatura uzupełniająca

1. Gunia G., *Terapia logopedyczna dzieci z zaburzeniami słuchu i mowy: wybrane problemy teorii i praktyki surdologopedycznej*, Kraków 2013.
2. *Listy o wychowaniu dziecka głuchego: poradnik dla rodziców*, Warszawa 1982.
3. *Listy o wychowaniu dziecka z wadą słuchu: poradnik dla rodziców dzieci najmłodszych* (z. 1-10), Warszawa 1995.
4. Lowe A., *Rozwijanie słuchu w zabawie*, Warszawa 1983.

## Uwagi

